

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n mukaan kunnat voivat antaa paikallisia ympäristönsuojelumääräyksiä ympäristön pilaantumisen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi. Määräykset täydentävät lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia. Niiden avulla voidaan ehkäistä niitä ympäristöhaittoja, joihin säädösten taso on liian yleisluontoinen. Määräyksillä ei voida lieventää lain vaatimuksia.

Heinolan ympäristölautakunta on päättänyt 9.5.2007 käynnistää Heinolan kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten laadinnan. Valmistelu on tehty samanaikaisesti Hartolan ja Sysmän kuntien ympäristönsuojelumääräysten kanssa.

Määräykset koskevat määräysten voimaantulon jälkeen aloitettua toimintaa, jollei määräyksissä ole toisin mainittu.

LUKU 1 YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite ja soveltamisala

Maaliskuun 1. päivänä 2000 voimaan tulleen ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n mukaan kunnilla on mahdollisuus antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön pakenemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä, jotka koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista toimintaa taikka 61, 62 tai 78 §:n mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa.

Määräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön tai vesilain 1 luvun 2 §:n mukaiseen uomaan;
- 5) vyöhykkeitä ja alueita, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista (1300/2004); sekä
- 7) vesien tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisen vesienhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätehuoltomääräykset, terveydensuojelujärjestys ja rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa on joitakin ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä ja myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty siihen, ettei ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten suhteen tulisi.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 21 §:ssä on säädetty kunnan ympäristöviranomaisesta.

3 § Paikalliset olosuhteet

Heinolan kaupungin paikallisina erityisalueina pidetään 1- ja 2-luokan tärkeitä pohjavesialueita, jotka on määritelty karttaliitteissä. Pohjavesialueiden luokitus perustuu ympäristöhallinnon kartoituksiin ja päivityksiin. Alueelliset ympäristökeskukset yhteistyössä mm. kuntien kanssa vastaavat maastotutkimuksista ja tietojen tallentamisesta pohjavesitietojärjestelmään. Ympäristönsuojelumääräysten tarkoittamat pohjavesialueet on rajattu tuoreimpien pohjavesikarttojen perusteella.

LUKU 2 PÄÄSTÖJÄ JA NIIDEN HAITALLISIA VAIKUTUKSIA EHKÄISEVÄT MÄÄRÄYKSET

4 § Talousjätevesien johtaminen ja käsittely

Ympäristönsuojelulain 103 §:ssä ja 18 §:ssä on säädetty jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta ja annettu ympäristöministeriölle mahdollisuus tarkemmin säätää jätevesien käsittelystä valtioneuvoston asetuksella. Jos kiinteistöä ei ole liitetty yleiseen viemäriin eikä toimintaan tarvita ympäristönsuojelulain mukaista lupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Vesikäymälän jätevedet sekä muut talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön tai vesilain 1 luvun 2 §:n mukaiseen uomaan tai altaaseen siten, että jätevesien puhdistus vastaa vähintään ympäristönsuojelulain 18 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (542/2003) tarkoitettujen puhdistus-toimien tehoa. Pohjavesialueilla vain sauna- ja suihkuvedet on mahdollista käsitellä kiinteistökohtaisesti pohjaveden pilaantumisriskin takia. Yleisesti ottaen muut kuin vesikäymälän ja pesukoneiden jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Jätevesien maaperäkäsittelylaitteistojen sekä purkupaikan sijoittamisen etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia. Toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentissa määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi mahdollisia hajuhaittoja.

5 § Kuivakäymälän sijoitus ja hoito

Kuivakäymälöitä koskevaa lainsäädäntöä on useissa laeissa. Terveydensuojelulain (763/1994) 30 §:ssä määrätään sijoittamaan ja huoltamaan käymälä siten, että siitä ei aiheudu terveyshaittaa käyttäjille tai sen läheisyydessä oleskeleville.

Terveydensuojeluasetuksen (1280/1994) 11 §:ssä määrätään, että kuivakäymälä on sijoitettava tiiviille alustalle, ettei siitä aiheudu hajun, talousveden tai maaperän likaantumisen vuoksi terveyshaittaa. Käymäläjätteen kompostoinnistakaan ei saa aiheutua terveyshaittoja (11 §). Käymälän pohjan ja käymäläjätteen kompostointilaitteen tiiviys on tärkeää myös vesiensuojelun näkökulmasta.

Jätelaki JL 1072/1993 ja jäteasetus 1390/1993 määrittelevät jätteenkäsittelyn velvollisuudet. Jätteestä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.

Kuivakäymälästä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista ja haju- tai viihtyvyyshaittoja. Käymäläjätteen sisältämien ravinteiden ja mahdollisten taudinaiheuttajien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi on ennakolta estettävä ravinteiden pääsy vesistöön ja maaperään.

6 § Haja-asutuksen vesilietteiden käsittely

Käymäläjätevesien sisältämien ravinteiden ja mahdollisten taudinaiheuttajien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua estää ennakolta niiden pääsy maaperään ja vesistöön.

Käymäläjätevesiin ja saostussäiliölietteisiin sovelletaan Valtioneuvoston päätöstä puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä (282/1994). Päätöksen 4 §:ssä määrätään, että liete on ennen sen käyttöä maanviljelyksessä käsiteltävä mädättämällä tai kalkkistabiloinnilla taikka muulla sellaisella tavalla, jolla voidaan merkittävästi vähentää taudinaiheuttajien määrää ja hajuhaittoja sekä lietteen käytöstä aiheutuvia terveys- tai ympäristöhaittoja.

Ohjeiden mukaan käsiteltynäkin peltoviljelyssä saa ilman erillistä hyväksyntää käyttää vain tilan omista jätevesisäiliöistä peräisin olevia lietteitä. Valtioneuvoston päätöksen 6 §:ssä on määrätty, että lietettä saa käyttää vain viljelymaalla, jolla kasvatetaan viljaa, sokerijuurikasta tai öljykasveja taikka sellaisia kasveja, joita ei käytetä ihmisen ravinnoksi tai eläimen rehuksi. Nurmelle lietettä saa levittää vain perustettaessa nurmi suojaviljan kanssa ja multaamalla liete huolellisesti. Viljelymaalla, jolla on käytetty lietettä, saa viljellä perunaa, juureksia ja vihanneksia aikaisintaan viiden vuoden kuluttua lietteen käytöstä.

Lannoitevalmistelain (539/2006) mukaan toisen kiinteistön jätevesilietteitä vastaanottavan ja käsittelevän toiminnanharjoittajan tulee tehdä toiminnastaan ilmoitus Elin- ja ympäristöministeriön ympäristökeskukselle, joka antaa määräykset lietteen käsittelystä ja lietteestä syntyvän lannoitevalmisteen käytöstä.

Jätevesilietteiden kuljettajan (joka kuljettaa lietettä esimerkiksi kunnan jätevedenpuhdistamolle) tulee olla hyväksytty alueellisen ympäristökeskuksen ylläpitämään jätelain (1072/1993) 70 §:ssä tarkoitettuun jätetiedostoon.

7 § Jätteiden käsittely

Ympäristönsuojelumääräyksillä on tarkennettu paikallisia jätehuoltomääräyksiä. Tavoitteena on ehkäistä jätteistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista ja edistää jätteiden hallittua hyötykäyttöä.

Puutarhajätteiden viemistä yleisille alueille voidaan pitää ympäristönsuojelulain (86/2000) 3 §:n tarkoittamana ympäristön pilaamisena ja se täyttää myös roskaamisen tunnusmerkit. Myös pienten jätemäärien vieminen voi aikaa myöten aiheuttaa ympäristön pilaantumista.

Risujen ja puutarhajätteiden polttaminen ei ole hyväksyttävää alueilla, joilla asuu tai oleskelee paljon ihmisiä. Palamisolosuhteet ovat poikkeuksetta sellaiset, että haittoja esiintyy. Risut ja puutarhajätteet ovat lisäksi usein kosteita, jolloin savua syntyy runsaasti. Terveys- ja viihtyvyyshaittojen vähentämiseksi puutarhajätteen poltto on kielletty taajama-alueella jätehuoltomääräyksissä määriteltyjä ns. polttoviikonloppuja lukuun ottamatta.

Jätteiden hautaaminen maahan on hallitsematonta jätteiden käsittelyä, josta voi aiheutua myös ympäristön pilaantumista. Jätteiden laajamittainen sijoittaminen maaperään edellyttää yleensä voimassa olevaa ympäristölupaa. Toisaalta useita erilaisia jätemateriaaleja voidaan hyödyntää haitattomasti maarakentamisessa. Määräysten tarkoitus ei ole estää tällaista toimintaa. Määräyksessä on todettu, millä edellytyksillä jätettä voi sijoittaa maahan. Määräys koskee sellaista eräiden vaarattomien jätteiden melko vähäistä hyödyntämistä, johon ei tarvita ympäristölupaa ja jota ei koske Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (591/2006).

Jätteiden yleisten sijoittamisedellytysten täyttyessäkin ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettava valvontaa varten mahdollisuus kieltää tai antaa määräyksiä jätteen sijoittamisesta maaperään, mikäli sijoittamisesta voidaan epäillä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tämän vuoksi sijoittamisesta tulee ilmoittaa etukäteen valvontaviranomaiselle.

8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden peseminen ja huolto

Autojen huolto on toteutettava niin, ettei siitä aiheudu ympäristölle haittaa. Huollosta syntyvät jätteet, kuten jäteöljyt ja akut, tulee toimittaa Heinolan kaupungin jätehuoltomääräysten tarkoittamiin keräyspisteisiin eikä niitä saa hylätä esim. maastoon.

Autojen pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Pestäessä autoja liuottimia sisältävillä tai muilla pesuaineilla, voi etenkin suurien jätevesimäärien johtamisesta maastoon tai sadevesiverkostoon aiheutua ympäristönsuojelulain (86/2000) tarkoittamaa ympäristön pilaantumista. Vaikkei liuottimia tai muita pesuaineita käytettäisikään, ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria. Muu jätevesien käsittelytapa kuin johtaminen jätevesiviemäriin riittävästi esikäsiteltynä ei voi tulla kysymykseen. Viemäriverkoston toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen viemäriin johtamista öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

Poikkeuksena ovat jätevedet, jotka syntyvät pestäessä autoja satunnaisesti pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla. Tällöin vesi sisältää pääsääntöisesti vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia. Näitäkään vesiä ei tule päästää suoraan vesistöön tai maastoon rannan välittömässä läheisyydessä. Riittävän kaukana rantaviivasta miedot pesuvedet voidaan johtaa maaperään. Poikkeuksena ovat pohjavesialueet, joilla kaikki jätevesien imeyttäminen maahan on näiden ympäristönsuojelumääräysten perusteella kiellettyä. Ajoneuvojen pesuvedet saa päästää pohjavesialueilla maaperään vain, jos pesu tehdään pelkällä vedellä.

Myös kiinteistökohtaisessa jätevesien käsittelyssä pesuvedet on tarpeen mukaan esikäsiteltävä puhdistuslaitteistojen toimivuuden turvaamiseksi öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

Katu- ja tiealueilla, parkkipaikoilla ja muilla yleisillä alueilla peseminen on kielletty, koska se voi aiheuttaa viihtyvyyshaittaa tien käyttäjille tai naapurustolle.

9 § Kemikaalien ja ongelmajätteiden säiliö- ja astiavarastointi

Säännöksen määräyksillä pyritään ehkäisemään kemikaalien varastoinnista aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia, jotka ilmenevät ympäristön, kuten maaperän ja pohjaveden, pilaantumisenä.

Kemikaalien teollista varastointia, joka tarkoittaa tietyn kemikaalien laadusta riippuvan rajan ylittävien kemikaalimäärien varastointia, säädellään kemikaalilainsäädännöllä (asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 59/1999). Ongelmajätteiden varastoinnista ja merkitsemisestä säädetään yleisesti valtioneuvoston päätöksessä 659/1996. Myös pienempien määrien varastoinnille, josta ei tarvitse tehdä kemikaali-ilmoitusta, asetettavat yleiset vaatimukset ovat tarpeellisia, koska kemikaalien huolimattomasta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisriski.

10 § Polttonestesäiliöiden tarkastus, kunnossapito ja käytöstä poistaminen

Maanalaisen säiliön kunnosta ei saada luotettavaa tietoa muuten kuin tarkastuksen yhteydessä. Pohjavesialueilla maanalaisen säiliöiden tarkastuksesta määrätään kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä 344/1983. Päätöksen mukaan säiliöt tulee tarkastaa 10 vuoden kuluessa asennuksesta ja tämän jälkeen säiliön kunto- luokan mukaan 2 - 10 vuoden välein, edellyttäen säiliön olevan edelleen käyttökelpoinen.

Maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi määrätään tarkastettavaksi myös muut polttonestesäiliöt kuin pohjavesialueilla sijaitsevat maanalaiset öljysäiliöt. Näin säiliöiden kunnan heikkeneminen voidaan havaita ajoissa ja estää vahinkojen syntyminen. Tarkastustiheys on käytännössä sama kuin pohjavesialueilla sijaitsevilla maanalaisilla öljysäiliöillä. Tarkastuksen suorittajalta vaaditaan tehtävän edellyttämää ammattitaitoa, koska tarkastus tehdään erityismittalaitteita käyttäen. Vuotavan säiliön aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on merkittävä, joten tarkastuksen on oltava luotettava.

Käytöstä poistetut ja vanhat vielä käytössä olevat maanalaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Käytöstä poistettuja säiliöitä ei ole aina välttämättä puhdistettu, joten on olemassa vaara, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa. Vanhoja käytöstä poistettuja öljy- ja kemikaalisäiliöitä putkistoineen pidetään jätteenä, johon sovelletaan jätelain säännöksiä. Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään ympäristönsuojelulaissa (86/2000, 6 ja 7 §).

Poistamalla säiliöt maaperästä määräyksen mukaisesti estetään huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän pilaantuminen. Lisäksi maaperä vanhojen säiliöiden ympärillä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Säiliön ja putkiston nostamisen yhteydessä saattaa tapahtua pilaantumista, mikäli niitä ei ole tyhjennetty ja puhdistettu perusteellisesti. Toisaalta myös öljyä sisältävän säiliön jatkokäsittely on vaikeaa.

Ennen määräysten voimaantuloa asianmukaisesti puhdistettua ja hiekalla täytettyä säiliötä ei edellytetä poistettavaksi. On kuitenkin pyrittävä varmistamaan, että säiliöön ei ole jäänyt öljyä, joka voisi päästä vuotamaan maaperään.

Vanhat säiliöt voivat sijaita sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti vaikea tai mahdoton poistaa esim. rikkomatta rakennuksen rakenteita tai aiheuttamatta sortumisvaaraa. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea kirjallisesti ympäristönsuojeluviranomaiselta perustellusta syystä. Poikkeus käsitellään noudattaen hallintomenettelystä annettuja säännöksiä, jolloin esimerkiksi naapureita on tarpeen mukaan kuultava. Päätökseen haetaan muutosta siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään muutoksenhausta ympäristönsuojeluviranomaisen päätökseen.

Vastuu säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto määräyksen mukaisesti.

11 § Ruoppaus, vesikasvien niitto ja muut toimenpiteet vesistössä

Määräysten tarkoituksena on vähentää vesirakennustöiden aiheuttamaa mahdollista vesistön pilaantumista. Ilmoitusvelvollisuus on määrätty, että koneelliset vesirakennustyöt tulisivat viranomaisen arvioitavaksi ennen mahdollisten vahinkojen syntymistä. Lämmönkeruuputkiston asennuksia vesistöön tehdään nykyisin entistä enemmän ja vesilain valvontaviranomaisen on tarpeen olla selvillä, mihin vesistöihin putkistoja on asennettu. Tarvittaessa valvontaviranomaisella tulee olla mahdollisuus putkistojen asennuksen yhteydessä antaa määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Rannan kunnostustyön, kuten esimerkiksi ruoppauksen tai vesikasvien niiton, aloittamisesta ja suorittamistavasta on ilmoitettava ennalta vesilain (264/1961) 1 luvun 30 §:n ja vesiasetuksen (282/62) 85 a §:n perusteella mm. alueelliselle ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä vähintään kuukautta ennen työn aloittamista ja siihen on liitettävä selvitys työn suoritustavasta. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä mikäli toimenpide on merkitykseltään vähäinen.

Lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta kärsivällä, on vesilain 1. luvun 30 §:n perusteella oikeus rannan kunnostamiseen ruoppaamalla, jos toimenpiteestä ei aiheudu vesilain 1. luvun 12-15 tai 19 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta eikä työn suorittamisesta tule vesialueen omistajalle huomattavaa haittaa. Ruoppaustoimenpiteet tulee aina suunnitella huolellisesti. Matalat rannat ja niihin usein liittyvät tulva-alueet ovat monimuotoisia elinympäristöjä, joiden lajisto kärsii ruoppauksista tai voi kadota niiden takia kokonaan. Ruoppaustoimenpiteistä voi aiheutua myös arvaamattomia haittavaikutuksia: veden samenumista, ravinteiden vapautumista pohjasedimentistä veteen, kalojen kutualueiden tuhoutumista, ranta-alueiden syöpymistä ja sortumista sekä maiseman rumentumista.

Ruoppaus voi myös häiritä naapureita ja muita järven käyttäjiä, joten vähäisistäkin ruoppauksista tulee neuvotella rajanaapurien, vesialueen osakaskunnan ja kunnan viranomaisten kanssa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Ruoppaaja vastaa itse kaikista ruoppauksen mahdollisesti aiheuttamista vahingoista, joten ruoppausta suunniteltaessa on tarpeen kysyä neuvoa asiantuntijoilta ja käyttää työssä ruoppauksen perehtynyttä urakoitsijaa.

12 § **Mattojen ja muiden tekstiilien peseminen**

Matonpesupaikkojen sijoittamista vesistöön ei ole yksiselitteisesti kielletty millään lainsäädännöllä. Matonpesuun voidaan soveltaa valtioneuvoston asetusta talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (542/2003). Matonpesupaikan pesuvedet ovat rinnastettavissa harmaisiin talousjätevesiin, eli erilaisiin asumisessa ja kotitalouksissa muodostuviin pesuvesiin, jotka tulisi käsitellä ennen vesistöön johtamista. Jos pesu ei ole laajamittaista (vain yhden tai muutaman kotitalouden matot vuosittain), käsittelyksi riittää imeyttäminen maahan.

Vuonna 2004 tehdyssä tutkimuksessa (Pirkanmaan ympäristökeskus) selvitettiin mattopyykin aiheuttamaa kuormitusta. Mattojen pesu- ja huuhteluvesiin irtosi runsaasti vesistöä kuormittavia aineita. Nestesaippuan aiheuttama kuormitus oli vähäinen, suurin kuormitus aiheutui mattoihin tarttuneesta liasta. Matoista irtosi kiintoainetta (hiekkaa, savea ja orgaanista ainetta) sekä maton kuituja. Pesuvesien ravinnepitoisuudet olivat suuria ja joissain pesuvesissä oli myös runsaasti bakteereja. Tulosten perusteella voitiin todeta, että matonpesun siirtämisellä rannalle saadaan selviä vesiensuojeluhuotyjä.

13 § **Eläinten ulkotarhat sekä lannan, virtsan ja puristenesteen levitys**

Ulkotarhat ovat eläinmäärään nähden pinta-alaltaan pieniä ja niissä jaloitellaan ympärivuotisesti. Lähes aina ulkotarhat ovat kasvipeitteettömiä. Mainitut seikat lisäävät ravinteiden huuhtoutumisen vaaraa ja siten pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskiä. Haittojen ehkäisemiseksi on määrätty lanta siivottavaksi lantalaan ja ulkotarhojen pintamaa uusittavaksi. Vastaavia haittoja aiheutuu myös ratsastuskentistä.

Määräykset koskevat kaikkia tuotantoeläimiä, joita pidetään ulkotarhoissa. Lisäksi nautakarjan jaloittelualueista on omat tarkat ohjeensa (MMM-RMO C4, liite 12 MMM:n asetukseen 100/2001).

Lannan, virtsan ja puristenesteen sisältämät ravinteet ja ulosteiden sisältämät mahdolliset taudinaiheuttajat saattavat levityksen seurauksena joutua pohjavesiin ja aiheuttaa pohjaveden pilaantumista, mistä johtuen niiden levittämistä pohjavesialueelle ei suositella.

14 § **Luonnonvaraisten eläinten ruokinta**

Ruoantähteiden kuten leivän tai eläinrasvan käyttö lintujen ruokinnassa voi aiheuttaa haittaeläimien kertymistä ruokintapaikalle tai suoraan hygieniahaittaa, viihtyvyyden alenemista ja ympäristön roskaantumista.

Eläinten ruokintaa koskeva määräys on annettu terveydensuojelulain (763/1994) ja ympäristönsuojelulain (86/2000) perusteella.

15 § **Savuhaittojen ehkäisy ja ilmanvaihdon poistokaasut**

Kotitalousjätteiden polttaminen pienkiinteistöjen lämmityslaitteissa ja uuneissa ei ole hyväksyttävää, koska niissä palamisolosuhteet eivät ole sellaisia, mitä hallitulta yhdyskuntajätteiden poltolta edellytetään. Jätteiden, esimerkiksi muovien, polttamisesta syntyvien savukaasujen mukana joutuu ympäristöön siinä määrin nokea ja hajua tai terveydelle haitallisia ja jopa myrkyllisiä yhdisteitä (muun muassa polyaromaattisia hiilivetyjä), että niistä saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain (86/2000) tarkoittamaa ympäristön pilaantumista ja viihtyisyshaittoja.

Määräyksen mukaan jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Määräyksen tarkoituksena on vähentää savukaasujen sisältämien haitallisten aineiden määrää ja näiden aiheuttamaa ympäristön pilaantumista sekä terveyshaittaa. Myös kaupungin jätehuoltomääräykset kieltävät jätteiden polton.

Savu- ja muiden kaasuhaittojen vähentämiseksi on annettu määräys, jolla pienpolton polttoaineet on rajoitettu kuivaan polttopuuhun ja kielletty vähähappisissa oloissa tapahtuva kitupolttol. Erityisesti tiheästi asutulla alueella runsaat savukaasut voivat kulkeutua asuinkiinteistöjen ilmanvaihdon kautta sisätiloihin ja aiheuttaa terveys- ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaista terveyshaittaa.

16 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen

Yleinen määräys hiekkapuhallus- ja muun jätteen keräämisestä ja rakennuspeitteiden käytämisestä on annettu, ettei vaikeasti kerättävä jäte aiheuta ympäristön viihtyvyyden alenemista tai muuta ympäristön pilaantumista.

Polyklooratut bifenyylit (PCB) ovat pysyvyydeltään ja kertyvyydeltään pahimpia ympäristömyrkyjä, joten PCB:tä sisältävät materiaalit ja laitteet ovat ongelmajätettä. Myös lyijy on ongelmajätteeksi luokiteltava myrkyllinen metalli. Ongelmajätteeksi luokiteltavat aineet on kerätty luetteloksi ympäristöministeriön asetuksen 1129/2001 liitteeseen. Samoin kemiallisessa maalinpoistossa käytettävät liuottimet ja työssä syntyvä liuottimia sisältävä maalinpoistojäte ovat yleensä ongelmajätteitä, jotka on kerättävä talteen ja toimitettava ongelmajättekäsittelyyn.

Ongelmajätteet tulee aina pitää erillään muista jätteistä. Jätelain (1072/1993) 6 §:ssä on kielletty erilaatuisten ongelmajätteiden sekoittaminen keskenään tai muihin jätteisiin tai aineisiin. Jätteen luovuttamisesta säädetään jätelain 15 §:ssä. PCB-jätteen käsittelystä määrätään myös valtioneuvoston päätöksessä 711/1998, 6-8 §.

Määräykset pölyn ja melun rajoittamisesta on annettu terveyshaittojen estämiseksi.

17 § Hiekoitushiekan poisto

Hiekoitushiekan poistoa koskevat määräykset on annettu pölyämisestä aiheutuvan ilmanlaadun heikkenemisen ja siitä johtuvien terveys- ja viihtyvyyshaittojen estämiseksi. (Terveydensuojelulaki 763/1994, ympäristönsuojelulaki 86/2000)

18 § Lumenkaatopaikkojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

Lumen läjittämisestä voi aiheutua roskaantumista ja sulamisvedet ja itse lumen ajaminen voivat aiheuttaa lähiympäristöön haittoja. Lumen haitta-ainepitoisuudet eivät yleensä ole korkeita, mutta silti on varmintä, että lumen vastaanottopaikkaa ei perusteta vedenhankinnan kannalta tärkeälle pohjavesialueelle tai vesistöön. Roskien siivoaminen kuuluu myös vastaanottopaikan pitäjälle.

LUKU 3 MÄÄRÄYKSET ERITYISEN HÄIRITSEVÄN MELUN TAI TÄRINÄN TORJUMISEKSI

Melu on yksi yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä

tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle tai hyvinvoinnille haitallista. Elinympäristössä yleisesti vallitseva melu on sen tasoista, että se voi aiheuttaa suoria ja epäsuoria terveystahaittoja häiritsemällä esimerkiksi työntekoa tai nukkumista. Meluavaa toimintaa harjoittavan tulee huolehtia melusta aiheutuvien ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi (aiheuttamisperiaate).

19 § Äänenvahvistimien käyttö ulkotiloissa

Äänentoistolaitteiden jatkuvasta käytöstä yöaikaan sekä päiväaikaan melulle herkien häiriintyvien kohteiden läheisyydessä aiheutuu erityistä häiriötä. Äänentoistolaitteita käytetään usein mainos- ja muissa vastaavissa tarkoituksissa, eikä niiden käyttäminen esimerkiksi ulkotarjoilualueella ole liikkeen toiminnan kannalta välttämätöntä. Siksi määräyksissä on rajoitettu ja osittain kielletty äänentoistolaitteiden jatkuva käyttö tiettyinä kellonaikoina ja herkästi häiriintyvien kohteiden läheisyydessä.

Ulkotarjoilualueiden naapuruston asukkaat kärsivät äänentoistolaitteiden päivittäisestä käytämisestä tarjoilualueella varsinkin kesäisin. Äänentoistolaitteiden käyttö ajoittuu lisäksi usein ilta- ja yöaikaan. Määräyksellä on määritelty äänentoistolaitteista aiheutuva sallittu melutaso. Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen.

20 § Yleisötilaisuudet ja ulkoilmakonsertit

Määräyksellä on ympäristönsuojelulain 60 §:n 2 momentin mukaisesti vapautettu meluilmoituksen tekemisestä tilaisuudet, jotka järjestetään siten, että määräyksissä annetut edellytykset täyttyvät.

Sallittua melutasoa koskeva määräys on tarpeen musiikkimelusta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ja viihtyvyyshaittojen ehkäisemiseksi. Erityisen tarpeellinen määräys on niiden paikkojen läheisyydessä, joissa järjestetään vuosittain useita ulkoilmakonsertteja tai tapahtumia.

Meluhaittaa voidaan vähentää myös tiedottamalla asiasta etukäteen, jolloin melulle altistuvien on mahdollista varautua poikkeukselliseen tilanteeseen.

Mikäli edellytykset eivät täyty, tapahtumasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus.

21 § Häiritsevää melua aiheuttavat koneet, laitteet ja rakennustyöt

Muun muassa kiinteistöjen rakennus-, remontointi-, kunnossapito- ja huoltotyöt aiheuttavat asukkaille erityisen häiritsevää melua etenkin, jos työtä tehdään toistuvasti iltaisin ja öisin. Määräyksillä ohjataan työt tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin kunnossapidossa ja muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melua ei katsota erityisen häiritseväksi. Poikkeuksena ovat välttämättömät työt, joita ei voida lykätä esimerkiksi liikenneturvallisuuden takia. Silloin tällöin yöaikaan tehtävä välttämätön työ ei aiheuta asukkaille vastaavaa haittaa kuin toistuvasti yöaikaan tehtävä työ.

Määräyksessä on erikseen lueteltu töitä, jotka ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niistä ole tarkoituksenmukaista vaatia meluilmoituksen tekemistä, vaikka työt aiheuttavat-

kin erityisen häiritsevää melua. Usein ei voida etukäteen edes tietää milloin työtä joudutaan tekemään, joten ilmoituksen tekeminen etukäteen olisi käytännössä mahdotonta eikä vastaisi ympäristönsuojelulain 60 §:n tarkoitusta.

22 § Ilotulitusnäytökset

Määräyksellä on ympäristönsuojelulain 60 §:n 2 momentin mukaisesti vapautettu meluilmoituksen tekemisestä ilotulitusnäytökset, jotka järjestetään määräyksessä esitetyillä edellytyksillä. Näillä edellytyksillä toteutettuna toiminnasta ei katsota aiheutuvan erityisen häiritsevää melua. Mikäli edellytykset eivät täyty, näytöksestä on tehtävä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus.

LUKU 4 MUUT MÄÄRÄYKSET

23 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 3 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein. Lähtökohtana on, että määräyksistä poiketaan vain harvoin yksittäistapauksissa. Näissä tapauksissa ympäristönsuojeluviranomainen arvioi asiantunteuksellaan, onko kyseessä sellainen erityinen syy, jonka perusteella poikkeus voidaan myöntää.

24 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamuksista ja pakokeinoista säädetään ympäristönsuojelulain 13 luvussa ja 15 luvun 116 §:ssä.

25 § Voimaantulo

Päätös ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.